

Uchwała nr 3
Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej
z dnia 11 czerwca 2026 r.

w sprawie zwiększenia roli ekonomii społecznej w perspektywie finansowej na lata 2028-2034

Na podstawie § 9 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 października 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2216) w sprawie Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Komitet z niepokojem odnotowuje, że w planach i dotychczasowych przygotowaniach dotyczących unijnej perspektywy finansowej na lata 2028-2034 znacząco ograniczono możliwość inwestowania w rozwój ekonomii społecznej, która jest ważnym narzędziem oddziaływania na poprawę zatrudnienia osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, zaspakajania potrzeb lokalnych społeczności w zakresie dostępu do usług społecznych oraz rozwoju lokalnego i budowania rezyliencji społecznej.
2. Rozwój ekonomii społecznej jest kierunkiem polityki europejskiej wprost wyartykułowanym w kluczowym dokumencie, jakim jest Plan działania na rzecz ekonomii społecznej, ogłoszonym przez Komisję Europejską w 2021 r. oraz Rekomendacji Rady w sprawie opracowania warunków ramowych dla ekonomii społecznej z 2023 r. formułowanym na szczeblu europejskim. Dotychczasowe środki europejskie umożliwiły stworzenie w Polsce rozpoznawalnego i stabilnego systemu wsparcia ekonomii społecznej, obejmującego m.in. sieć ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, instrumenty finansowe, mechanizmy reintegracji społecznej i zawodowej oraz partnerstwa lokalne. Ograniczenie finansowania w nowej perspektywie rozwijania istniejących i budowy nowych form może grozić osłabieniem wypracowanych kompetencji instytucjonalnych i utratą trwałości efektów budowanych przez ostatnie kilkanaście lat przy wsparciu funduszy europejskich.
3. W krajowych dokumentach strategicznych i programowych ekonomia społeczna pozostaje także dostrzeganym i istotnym elementem budowania stabilnego rozwoju Polski. Koncepcja Rozwoju Kraju do 2050 r. dostrzega rolę tego sektora we włączeniu społecznym, tworzeniu miejsc pracy, realizowaniu usług społecznych, ale także w budowaniu zaufania społecznego, zielonej transformacji i polityce mieszkaniowej. W projekcie Strategii Rozwoju Polski do 2035 r., także jednoznacznie wskazano, że wspieranie rozwoju ekonomii społecznej w kontekście wyzwań rynku pracy i usług społecznych jest aktualnym i kluczowym kierunkiem działań. Wreszcie działania takie są uwzględnione także w innych dokumentach programowych takich jak: Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, Strategia Rozwoju Usług Społecznych oraz Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej.
4. Środki europejskie są istotnym impulsem rozwojowym wspierającym rozwój ekonomii społecznej w szczególności w zakresie tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w przedsiębiorstwach społecznych i wzmocnienia roli podmiotów ekonomii społecznej w realizowaniu usług społecznych oraz rozwoju lokalnego. Wsparcie to przynosi wymierne rezultaty dla osób w trudnej sytuacji życiowej, a także dla społeczności lokalnych. Pozwala także na budowanie i rozwijanie systemu odpowiadającego na potrzeby podmiotów ekonomii społecznej i będącego przedmiotem

uznania także w innych państwach członkowskich UE. Ograniczenie finansowania ekonomii społecznej w perspektywie 2028–2034 byłoby sprzeczne z realnymi potrzebami sektora, które zostały potwierdzone m.in. w prekonsultacjach zmian ustawy o ekonomii społecznej. Zgłaszane przez przedsiębiorstwa społeczne, OWES i regionalne komitety postulaty dotyczą nie tylko tworzenia miejsc pracy, ale także stabilnego finansowania reintegracji, wsparcia inwestycyjnego i instytucjonalnego, rozwoju usług społecznych oraz lepszego wykorzystania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych. Oznacza to, że ekonomia społeczna wymaga nie wygaszania, lecz wzmocnienia jako trwałego narzędzia polityki rynku pracy, usług społecznych i rozwoju lokalnego.

5. Dostrzeżenie i uwzględnienie ekonomii społecznej w perspektywie finansowej na lata 2028-2034 jest konieczne z perspektywy reformowania i rozwijania polityki społecznej, a w szczególności budowania społecznie odpowiedzialnych i odpornych na kryzysy społeczności lokalnych. Lepsze planowanie, koordynacja, i realizacja lokalnej polityki rozwoju to zadania, przy których nie może zabraknąć podmiotów ekonomii społecznej. Niewystarczające wyeksponowanie roli ekonomii społecznej w przedsięwzięciach realizowanych dzięki funduszom europejskim, osłabi pozytywne rezultaty dotychczasowych działań. To właśnie ekonomia społeczna pełni coraz ważniejszą rolę w odpowiedzi na nowe wyzwania społeczne i gospodarcze związane m.in. ze starzeniem się społeczeństwa, kryzysem zdrowia psychicznego, transformacją energetyczną oraz depopulacją części obszarów lokalnych. Odpowiednie uwzględnienie ekonomii społecznej w perspektywie finansowej 2028–2034 pozwoli wykorzystać potencjał podmiotów ekonomii społecznej jako partnerów administracji publicznej w budowaniu odpornych, lokalnych wspólnot i świadczeniu usług odpowiadających na rosnące potrzeby społeczne. Obecnie ok. 33% przedsiębiorstw społecznych łączy realizację usług społecznych z reintegracją społeczną i zawodową osób zagrożonych marginalizacją społeczną;
6. Wzmacnianie ekonomii społecznej w nowej perspektywie finansowej powinno być traktowane nie wyłącznie jako element polityki społecznej, ale również jako inwestycja w bezpieczeństwo i odporność państwa oraz samorządów. Podmioty ekonomii społecznej wielokrotnie udowodniły swoją skuteczność w reagowaniu na sytuacje kryzysowe, wspieraniu mieszkańców w sytuacjach nadzwyczajnych oraz organizowaniu lokalnych form pomocy i solidarności społecznej, szczególnie tam, gdzie tradycyjne mechanizmy rynkowe lub administracyjne okazywały się niewystarczające. Skala i efektywność ekonomii społecznej uzasadniają dalsze wzmacnianie tego sektora w perspektywie finansowej 2028–2034. W Polsce działa już 1856 przedsiębiorstw społecznych zatrudniających ok. 29 tys. pracowników, w tym ok. 12,1 tys. osób zagrożonych marginalizacją społeczną. Jednocześnie liczba przedsiębiorstw społecznych od wejścia w życie ustawy o ekonomii społecznej stale rośnie, a wsparcie finansowane ze środków europejskich przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz rozwoju usług społecznych realizowanych lokalnie.

§ 2

W ocenie Komitetu konieczne jest zagwarantowanie, aby w perspektywie finansowej na lata 2028-2034 możliwy był dalszy rozwój podjętych działań służących, w szczególności:

- 1) wspierających zatrudnienie i reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w przedsiębiorstwach społecznych oraz doskonalenie usług wsparcia podmiotów ekonomii społecznej świadczonych przez ośrodki wsparcia ekonomii społecznej;

Dotychczasowe środki europejskie umożliwiły rozwój trwałej infrastruktury wsparcia ekonomii społecznej. W Polsce działa obecnie 57 akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, które w perspektywie 2021–2027 wsparły utworzenie ok. 4,7 tys. miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

- 2) wzmacniających rolę podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w realizowaniu środowiskowych usług społecznych;
- 3) umożliwiających zwiększanie kompetencji kadr podmiotów ekonomii społecznej;
- 4) wzmacniających współpracę wewnątrzsektorową oraz międzysektorową, zwłaszcza z przedsiębiorcami oraz podmiotami publicznymi;
- 5) zapewniających podmiotom ekonomii społecznej stabilny dostęp do dedykowanych instrumentów zwrotnych, które służą rozwojowi i zwiększaniu skali działania;
- 6) doskonalenie systemu koordynacji i zarządzania sferą ekonomii społecznej, w tym monitorowania rozwoju sektora na poziomie krajowym i regionalnym
- 7) związanych z wykorzystaniem i rozwojem społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych;
- 8) zapewniających przestrzeń na wspieranie innowacji i nowych metod skalowania rozwiązań w sektorze ekonomii społecznej.

§ 3

Komitet deklaruje pełną gotowość do włączenia się w merytoryczny dialog nad kształtem perspektywy finansowej na lata 2028-2034.

§ 4

Komitet apeluje do członków Regionalnych Komitetów Rozwoju Ekonomii Społecznej o aktywne włączenie się w dialog z przedstawicielami władz samorządów województw oraz władz centralnych, w celu wypracowania odpowiednich rozwiązań zapewniających stabilne warunki do rozwoju ekonomii społecznej w latach 2028-2034.

§ 5.

Komitet wnosi o przekazanie przez MRPiPS powyższych rekomendacji do:

- 1) Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej,
- 2) Samorządów województw,
- 3) Regionalnych Komitetów Rozwoju Ekonomii Społecznej,
- 4) Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Barbara Sadowska
- Przewodnicząca
Krajowego Komitetu Rozwoju
Ekonomii Społecznej